

Események, rendezvények

Történeti és földtörténeti konferencia Salgótarján- Salgóbanán 2022. 09. 22.

A konferencia, és az azt követő kirándulás Salgó várához ahhoz a könyvbemutatóhoz kapcsolódott, melyet Nógrád hajdani jegyzőjének, RADVÁNYI Ferencnek (~1670–1728) latin nyelvű, kéziratban fennmaradt, a vármegye „helyismereti lexikonának” tartott műve magyar fordításban való megjelenése alkalmából rendeztek. A kötet a megye politikai története és a 18. század első negyedének közigazgatása mellett megannyi helyi, bölcsészeti és természettudományos érdekű tudnivalót tartalmaz. A könyv megvalósulása a Novohrad–Nógrád UNESCO Globális Geopark (NN-UNESCO-GG), a Magyarhoni Földtani Társulat (MFT) és az UNESCO támogatásán túl néhány vállalkozó munkatársnak köszönhető.

Ennek a valóban interdiszciplináris nemzetközi rendezvénynek a köszöntőt házigazdaként a NN-UNESCO-GG ügyvezető igazgatója, Nógrád megye közgyűlésének elnöke, majd egy országgyűlési képviselő és Salgótarján polgármestere, továbbá a határon túli város, Fülek képviselőjében a Novohrad–Nógrád Jogi Személyek Társulásának képviselője, a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet, azaz a Správa CHKO Cerová vrchovinának az igazgatója, végül a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságának vezetője mondták el.

Ezután következtek a bölcsészettudományi előadások az alábbi intézmények vezető kutatóinak részéről: ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár (dr. TÓTH Krisztina), Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet (dr. TÓTH Gergely), NN-UNESCO-GG (Fülek/Filakovo – GAÁL Lajos) és Losonci Levéltár (ADAMOVI Mária, ny. igazgató).

A helyben tartott déli állófogadás, majd a régészeti és kőzettani kiállítás megtekintése után került sor a geológiai előadásokra GALCSIK Zsolt (Magyar Nemzeti Levéltár Nógrád Megyei Levéltára, Salgótarján), BODÓ Balázs (Dornyay Béla Múzeum, Salgótarján), HARMOS Krisztián és PAPP Ferenc (Bükk NP Igazgatósága, Eger, Nógrád–Ipoly Tájegység), valamint PRAKFAI Péter (NN-UNESCO-GG, Salgótarján) részvételével.

A zárzó után következett az arra vállalkozók számára a Salgóvár közeli bazaltsúcsának bemutatása és az ottani híres és meszszerű díszelgő várom bejárása mint afféle „hab a tortán”. Ezen a szakmai kiránduláson három szervező-előadó: BODÓ Balázs régész, PAPP Ferenc természetvédelmi területfelügyelő és PRAKFAI Péter geológus kolléga voltak avatott vezetők a szűkebb térségben szivárványos szép időben.

PAPP Péter

Geotóp napok 2022. 10. 8–9.

A ProGeo Szakosztály főszervezésében megrendezésre kerülő Geotóp napok programsorozata idén 22 helyszínen zajlott

országszerte közel 1500 fő részvételével. A Geotóp napi rendezvénysorozat koordinálását idén is VINCZE Péter vállalta.

A legnagyobb létszámban Cserépfalura érkeztek geo-turisták, 634 fő. A LESS Nándor Emléktúra méltó fiatalon elhunyt Pro Natura díjas utazó, kutató emlékéhez. A Cserépfalu feletti Millennium kilátótól a táj földtana, formakincse és tájtörténete került bemutatásra. A riodacitba vajt pincesoron interaktív vulkánbemutatót tartottunk, az Ördögtorony kaptárkőnél a helyszín eleve nedvedt meg kirakó segítségével. A Perpác-réten kreatív játékok kaptak az év élőlényeiről, s azok bükki vonatkozásáról. Az Oszla erdészháznál őslénytani bemutató kápráztatta el a turistákat, persze nem maradhatott el a szokásos zsírosdeszka vagy lekváros kenyér sem. Suba-lyuknál és a Remete látogatóközpontban az őszember életébe nyerhettek bepillantást. A célban az Év ásványára, ősmaradványára szavazhattak és a Bükki Nemzeti Park, Bükk-Vidék Geopark sátra színesítette a kínálatot. Az élményeket túrakítűző és oklevél, célcokoládé, s a kitelepülő helyiek süteményei tették teljessé.

Szintén nagy létszámban vettek részt a hetedjére megrendezett tatai programon, mintegy 400 fő. Az ELTE Tatai Geológus Kert, az ELTE Természettudományi Múzeum, a Magyarhoni Földtani Társulat, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága és a Kuny Domokos Múzeum szervezésében. Idén is az Év ásványa és ősmaradványa volt téma, a program pedig két helyszínen zajlott: a Geológus Kertben az Év ősmaradványával, az óriásszarvassal kapcsolatos játékos feladatok és őslénysimogató, míg a várudvaron az Év ásványa, a magnetit és ásvány játszótér várta a látogatókat. A két helyszínt „Kővadászati” kötötte össze, térkép alapján haladva kellett különböző feladatokat megoldani.

Földtani és Geofizikai Vándorgyűlés

2022. 10. 14–16.

A Földtani és Geofizikai Vándorgyűlést a tavaszi járványhelyzet miatt el kellett őszre halasztani. A két szakmai egyesület a Magyarhoni Földtani Társulat és a Magyar Geofizikusok Egyesülete közösen szervezte és bonyolította le a konferenciát, megosztva a feladatokat.

A Vándorgyűlés fókuszába már a szervezés megkezdésekor két kérdéskört állítottunk (Fókuszban a rezervoárok és fókuszban a szakember-utánpótlás); ezeket kapcsolta össze a konferencia mottója is: „A jövő ősvényein”. Az idei év gazdasági és társadalmi kihívásai különösen aktuálissá tették e konferencia mottóját.

Fókuszban a rezervoárok

Az első, alapvetően szakmai kérdés a fluidumrezervoárok komplex kérdéskörét célozta meg olyan társadalmilag rendkívül időszerű problémák megvitatásán keresztül, mint pl. az ivóvízellátás, az energiabiztonság (geotermia, felszín alatti hőtárolás, CO₂-elhelyezés, H₂-elhelyezés), a hulladékkehelyezés, a klímavédelem.

Plenáris előadásaink a témához kötődtek: Dr. TARI Gábor a szénhidrogének hazaitól eltérő tároló kőzetekben való dúslásairól tartott előadást, évtizedes kutatási tapasztalatai alapján. HOLODA Attila pedig hazánk és Európa jelenlegi energetikai helyzetét mutatta be érdekesítő előadás keretében.

Fókuszban a szakember-utánpótlás

Ehhez kapcsolódóan két pályázatot írtunk ki, középiskolásoknak „Ifjú földtudós” és tanároknak „Hogy nevelek földtudóst” címmel. A diák pályázat nyertese HORVÁTH Zsófia a Gödöllői Református Líceum diákja. A tanár pályázat nyertese VERES Zsolt a Békéscsabai Szakképzési Centrum Vásárhelyi Pál Technikum és Kollégium tanára.

Az összes pályázó értékes ismeretterjesztő könyvjutalomcsomagot kapott, a nyertes pályázók pedig lehetőséget kaptak, hogy bemutassák pályaművüket a Vándorgyűlés első napján. Ezzel a lehetőséggel a tanári pályázat nyertese VERES Zsolt élt is, a diák pályázat nyertese HORVÁTH Zsófia sajnos nem tudta vállalni a megjelenést.

A Vándorgyűlés első és második napján az 50 résztvevő 27 szakmai előadást hallgathatott meg, a rendezvény harmadik napjára szakmai terepbejárást szerveztünk a Zsámbéki-medencébe. Négy kollégát kértünk fel arra, hogy a terepbejárás során bemutassák az adott terület legújabb geológiai és geofizikai kutatásainak eredményét.

A rendezvény előadásainak kivonatát tartalmazó abstractkötet, valamint a kirándulásvezető bárki számára elérhető a Vándorgyűlés honlapjáról: https://foldtan.hu/hu/vandorgyules_2022

A Vándorgyűlés célja volt, hogy minél több szakemberhez eljusson a rendezvényen elhangzó szakmai tartalom, ezért a jelenléti megrendezés mellett lehetőséget biztosítottunk a rendezvény online elérésére is. December elején Társulatunk YouTube csatornájára felkerült az egész rendezvény szerkesztett, nyilvánossá tett anyaga, ahol bárki szabadon megtekintheti.

MTA előadóülés SZABÓ József születésének 200. évfordulója alkalmából

2022. 11. 09.

SZABÓ József, a magyar geológiai iskola megteremtője 200 évvel ezelőtt, 1822 márciusában született. A bicentenáriumi alkalmából a Magyar Tudomány Ünnepe programsorozat keretében az MTA X. Osztály Földtani, valamint Geokémiai, Ásványtani és Kőzettani Tudományos Bizottságai a Magyarhoni Földtani Társulattal társrendezésben tudományos ülést terveznek. Az előadónap SZABÓ József gazdag életútján keresztül szervesen illeszkedik az idei „Tudomány: út a világ megismeréséhez” mottóhoz. A tervezett programban PAPP Gábor tudománytörténeti előadása mellett 3-3 földtani, illetve ásvány-kőzettani tematikájú előadás kapott helyet, amelyben a hazai geológiai kutatással foglalkozó műhelyek előadói közösen szerepeltek. Az előadóülés szerkesztés és utómunkálatok után elérhető lesz az MTA YouTube csatornáján. A rendezvény főszervezői TÖRÖK Ákos és M. TÓTH Tivadar voltak.

Földtudományos forgatag

2022. 11. 11–13.

A Magyarhoni Földtani Társulat az évek óta népszerű őszi ismeretterjesztő programját, Földtudományos forgatagot az idén hibrid formában rendezte meg. Az első napon, pénteken kizárólag online programot tartottunk, elsősorban a középiskolákra koncentrálni, a beszélgetések időtartamát a tanórák menetéhez igazítva. A következő két napon a Magyar Természettudományi Múzeumban (MTM) mutatkozhattak be a nagyközönségnek a földtudományok prominens képviselői: az egyetemek, kutatóintézetek, hálózatok,

társadalmi szervezetek, cégek. A pénteki nap témája a Földtudományok a válságkezelés szolgálatában volt.

A Földtudományos forgatag következő két napján, szombaton és vasárnap a Magyar Természettudományi Múzeum kiállítótereiben rendezkedtek be a kiállítók. Az érdeklődők betekintheztek a kőzetek, ásványok, ősmaradványok kézzelfogható és mikroszkopikus világába is, megismerkedhettek korszerű geofizikai, meteorológiai és geodéziai mérőműszerekkel. Nemzeti parkjaink és geoparkjaink hazánk csodálatos földtudományi értékeit mutatták be. A standokon megjelenő múzeumok lelkes pedagógusai különleges játékokkal, kísérletekkel, foglalkozásokkal nyűgözték le a gyerekeket és a felnőtteket egyaránt. Az Utazó Planetárium izgalmas úrutazásra vitte a látogatókat a Naprendszer bolygóira.

A múzeumban a következő kiállítók jelentek meg: ANZO-Perlit Kft., APOKROMÁT Kft., Ásványok háza, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Bakony–Balaton Geopark, Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont, Csillagászati Intézet, Földrajztudományi Intézet, Geodéziai és Geofizikai Intézet, ELTE Meteorológiai Tanszék, ELTE Természettudományi Múzeum ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék, ELUSCSEG (Eötvös Loránd University Student Chapter of the Society of Economic Geologists), Földtudományi civil Szervezetek közössége, Kuny Domokos Múzeum, Magyar Földmérési Térképészeti és Távérzékelési Társaság, Magyar Földrajzi Múzeum, Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat, Magyar Meteorológiai Társaság, Magyar Természettudományi Múzeum, Ásvány- és Kőzettár, Őslénytani és Földtani Tár, Magyar Természettudományi Múzeum, Bakonyi Múzeuma (Zirc), Mátra Múzeuma (Gyöngyös), Magyar Talajtani Társaság, Magyarhoni Földtani Társulat, Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar, MOL Nyrt, Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, Országos Meteorológia Szolgálat, Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Földtani Igazgatósága, Utazó Planetárium Kft.

A szombat délelőtti megnyitón a forgatag látogatóit, résztvevőit és a sajtó képviselőit a kupolacsarnokban BERNER Zsolt az MTM főigazgatója, majd PIROS Olga, az MFT társelnöke köszöntötte. Szombaton és vasárnap a látogatók ismeretterjesztő előadásokat hallgathattak meg a Múzeum Semsey termében. Azonban nem csak a múzeumba ellátogatókra gondoltunk, ezért az előadásokat online közvetítettük, illetve a rögzített előadások szerkesztett változata felkerült a Társulat YouTube csatornájára, a pénteki kerekasztal beszélgetésekkel együtt.

Kalapács és Sör

2022. 11. 11.

Az Ifjúsági Bizottság kirándulást szervezett a Polgárdi Szárhegyre. A terepi vezetést SÁGI Tamás (ELTE FFI Kőzettan-Geokémiai Tanszék) vállalta. A program rendkívül sikeres volt, a résztvevők száma 43 fő.

Év ásványa, ősmaradványa és ásványkincse programok

Az Oktatási és Közművelődési Szakosztály, Ásványtani, Kőzettani és Geokémiai Szakosztály, Őslénytani–Rétegtani Szakosztály és a Nyersanyagföldtani Szakosztály közös programsorozata keretében a 2023-as év jelöltjeit a 37. Budapest Mineral Show

keretében hirdettük ki és a szavazást is ekkor nyitottuk meg (2022. 08. 26–28.). Az ELTE Természetrzaji Múzeum, Magyarhoni Földtani Társulat Titkársága, ELTE Óslénytani Tanszék és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Földtani Igazgatósága kollégái mutatták be a jelölteket és a 2022-es év nyerteseit az óriásszarvast és a magnetitet.

Ezt követően a 13. MOM Sporti ásványbörzén jelentkezett interaktív bemutatókkal, kvízekkel és kiállítással az ELTE Természetrzaji Múzeuma, ELTE Óslénytani Tanszék és Magyarhoni Földtani Társulat Titkársága (2022. 10. 08–09.).

A Földgömb Fesztiválon (2022. 10. 16.) a 7 próba pecsétgyűjtő feladatmegoldó programrészen három feladattal is részt vett az ELTE Természetrzaji Múzeuma és Magyarhoni Földtani Társulat Titkársága.

A 26. Lurdy házi ásványbörze (2022. 12. 9–11.) zárta az ez évi ismeretterjesztő programjainkat, melyen ELTE Természetrzaji Múzeum, ELTE Óslénytani Tanszék és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Földtani Igazgatósága kollégái mutatták be a jelölteket és a 2022-es év nyerteseit.

Az őszi Év ásványa, Év ősmaradványa programokon személyesen részt vevők száma megközelítette a 10 000 Főt. Ezúton is köszönjük önkénteseinknek a rengeteg befektetett energiát, munkát. A programsorozat koordinátora KÓTHAY Klára.

Az Év ásványa és Év ősmaradványa program digitális rajzpályázatot hirdet általános iskolások és óvodások számára „Kezdedben a múlt 2022” címmel, a 2022-es év nyerteseiről, akik 2023-ban is velünk maradnak. A pályázatra a **magnetit** és az **óriásszarvas** rajzos megjelenítését várjuk, külön-külön, vagy akár egyben. Beadási határidő: 2023. január 10.

A pályázat fővédnöke: Dr. JUHÁSZ Árpád geológus

Placohelys szobrot avattak Veszprémben

2022. 12 14.

2022. december 14-én 15 órakor avatták fel Veszprémben, a Kiskőrösi út melletti abc önkormányzati területén Magyarország egyik, ha nem a leghíresebb ősmaradványának, a *Placochelys placodonta* köztéri szobrát.

A szobor emléket állít az 1901 április 25-én a veszprémi Jeruzsálem-hegyi kőbányában dolgozó munkások által talált ősmaradványnak. A leletről LACZKÓ Dezső piarista földrajztanár értesítették, aki akkor már Veszprémben élt és járta a bányákat, feltárásokat, hogy ősmaradványokat gyűjtsön és folyamatosan dokumentálja a bányafalakat.

A maradványok felfedezését azonnal tudatta barátjával, id. LÓCZY Lajos geológussal, akinek a közreműködésével jutott el Berlinbe JAEKEL Otto német paleontológushoz a lelet. Ő írta le 1902-ben, a Balaton tudományos tanulmányozásának eredményei c. könyvsorozatban.

A Jeruzsálem-hegyi Baráti Kör tagjai (JBK) már régóta tervezték, hogy egy köztéri emlékművet állítson Veszprém az álteknősnek. Az első elképzelés 2000-re tehető, akkor egy kötömbbe vésett sziluettel gondoltak megemlékezni a világhírű ősmaradványra. BONTÓ László, a Veszprém Megyei Levéltár munkatársa, azonban egy teljes alakos kőszobrot álmódott meg.

Veszprém Megyei Jogú város közgyűlése 2019-ben, HEITER Sándor a JBK elnöke kezdeményezésére megszavazta, hogy köztéri szobrot állítson az ősmaradványnak a Jeruzsálem-hegyen.

2019. 05. 21-én KATONA Lajos Tamás kezdeményezésére Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzat felvette a kavicsfogú álteknőst a Veszprém települési értéktárba, mégpedig a kulturális

örökség csoportba. Ezt követően indult el a szobor elkészítése költségének összegyűjtése. A közadakozásról szóló felhívást korábban a Magyarhoni Földtani Társulat is meghirdette.

KATONA Lajos a szoborállításában két kulcsfontosságú feladatot vállalt. Az egyik, hogy megkereste azt a helybéli, vagy legalábbis környékbeli kötömböt, amiből LUGOSSY László szobrászművész el tudja készíteni a szobrot. Ebben a munkában segítségére volt ARADI László bányamérnök, aki bemutatta SÁRDINÉ CSIPSZER Erikát, a Kötés Kft. ügyvezetőjét, aki biztosította a szobor alapanyagát

A másik feladat volt az ősmaradvány „bemutatása” a szobrásznak. Ellátogattak HEITER Sándorral és LUGOSSY Lászlóval az akkori Magyar Földtani és Geofizikai Intézetbe, ahol az állat típuspéldányát és az eredeti ábrázolást is őrzik.

A covid időszak hátráltatta ugyan a szoborállítás szervezését, de a pénzügyítés és a lobbitevékenység folyamatos volt. A szobor megvalósításához szükséges hiányzó összeget a Veszprém–Balaton 2023 Zrt. által kiírt pályázaton nyerte meg a Jeruzsálem-hegyi Baráti Kör.

(A fényképeket CSERNY Tibor bocsátotta rendelkezésünkre.)

Előadóművek, könyvbemutatók

Október 17-én a Tudománytörténeti Szakosztály könyvbemutatója a szerzők részvételével rendkívül nagy érdeklődés mellett zajlott. A bemutatott művek:

KIS DOMOKOS Dániel: *A tudomány szolgálatában két nemzedéken át - A Szádeczky-Kardossok*

WANEK Ferenc: *Fordulópontok és meghatározó személyiségek Erdély altalajkincseinek megismeréstörténetében*

KOMLÓSSY György: „Volt egyszer egy kisgyerek, úgy élt, mint az istenek”

VELLEDITS Felicitász két on-line ismeretterjesztő előadást tartott a középiskolás korosztályt célozva az ENGIE nemzetközi projekthez és a Juhász Árpád Geológus szakkörhöz kötődően.

A ProGeo Szakosztály, az Észak-Magyarországi Területi Szervezet, a Nyersanyagföldtani Szakosztály és az Ifjúsági Bizottság is tartottak előadóüléseket az őszi időszakban.

Könyvismertetés

KORDOS LÁSZLÓ: *A Rudapithecus kutatás. Tények és mesék*

Az őslénytani kutatás hasonlít a bűntény után nyomozó detektív munkájához. Kisebb-nagyobb tárgyi bizonyítékok, a lelőhelynek és környezetének részletes vizsgálata, a kutató gyakorlata, tudása és szakmai intuíciói vezetnek el az eredményhez. A kutatás nem egyenes vonalú folyamat, a tények mellett tévedések, tévutak vagy új felismerések színesítik a képet. Magát a folyamatot pedig, különösen ha olyan jelentőségű kérdést kíván feltárni, mint az emberelődök egy korai stádiumának epizódja, mesék is kísérik, ahogy KORDOS László könyvének alcíme is mutatja. Az olvasó számára a kutatásnak a folyamata a legérdekesebb a könyvben, hogyan változott a gyarapodó leletek megítélése az emberi törzsféjlődés „hiányzó láncszemétől” az utódlás nélkül kihalt főemlősök kategóriájáig.

A *Rudapithecus hungaricus* egy 10–10,5 millió évvel ezelőtt élt emberszabású ősmajom, amelynek maradványai az észak-kelet-magyarországi, egykor szebb napokat megélt Rudabánya vasércbányájából kerültek elő. Az 1971-ben megkezdett és csaknem ötven évig tartó rendszeres ásások a nemzetközi érdeklődés középpontjába kerültek: magyar, amerikai és kanadai szakemberek vezetésével zajlott a kutatás. A Rudabánya név ma már fogalom a paleontológiában, és az innen ismert állatmaradványok számtalan elméletet inspiráltak az emberré válásról és az emberszabásúak evolúciójáról.

KORDOS László részletesen ismerteti kronológiai sorrendben az egyes ásások eredményeit, a megtalált töredékes leleteket, melyekről alkalmanként kiderült, hogy összetartoznak. Beszámol a kutatók meghatározásairól, tévedéseikről és elméleteikről,

valamint erről, hogy a leletek hogyan illeszkednek az Afrikában, Ázsiában és Európában folyó prehominida-kutatás eredményeihez, milyen helyet foglalnak el az emberré válás korai történetében. A kutatásban mérföldkövet jelentettek egyes leletek, mint a kalandos úton előkerült első *Rudapithecus*-állkapocs egy darabja, az „öreg hölgy” koponyája, és „Gabi”, a *Rudapithecus*-lány csontváza.

Legelső kérdésünkre, miként nézhetett ki a kérdéses ősmajom, a könyv részletesen válaszol. A szerző összegzése szerint: „A *Rudapithecus* egy, a fák ágain négy lábbal mozgó, esetenként a földre is leereszkedő, 25–28 kilónyi testtömegű, rövid arcú és viszonylag nagy, lapos koponyájú, fark nélküli kihalt emberszabású volt.” Több kísérlet történt az egyedek képi rekonstrukciójára, melyekből néhányat a könyv borítóján is láthatunk.

Ahhoz, hogy a *Rudapithecus*nak az élővilág fejlődésében betöltött szerepét értékelni lehessen, olyan alapvető dolgokat kellett tisztázni, mint a maradványok kora, az egykori élőhely jellege, a környezet földrajzi adottságai, növény- és állatvilága. A lelőhely és a benne foglalt növényi–állati maradványok korát a geológiai kutatás klasszikus bio- és litosztratigráfiai módszereivel állapították meg. A vékony csikokban előforduló vulkáni tufa radiometrikus kormeghatározása segítette az üledék korának pontosítását. A különféle vizsgálati eredmények kb. 10 millió éves kort állapítottak meg. Ebben az időben, 10 millió évvel ezelőtt még létezett a nagy kiterjedésű, Közép-Ázsiáig elnyúló Pannon-tó, mely egyik keskeny félszigetének völgyeiben mocsári-tavi és folyóvízi, lignites, márgás üledékek rakódtak le a vasércet hordozó, sokkal idősebb, tagolt felszín kemény kőzetekre. Ez a gazdag növényzettel és állatvilággal jellemezhető, meleg és nedves környezet volt életere a *Rudapithecus* ősmajom populációjának, és valószínűleg ennek köszönhetjük a csontleletek megőrződését is.

KORDOS László 1971-től minden rudabányai ásatáson jelen volt, majd később a kutatások irányítójaként dolgozott, így átfogó tudással és dokumentumanyaggal rendelkezik a lelőhelyről és a feltárt maradványokról. A kötet 92 fényképen, jórészt MÉSZÁROS Ildikó felvételein mutatja be a dokumentumok legjelentősebb darabjait. Terjedelmes fejezet a főleg szakközönségnek szóló, a teljesség igényével összeállított kutatási bibliográfia. A kötet a nehéz szakmai tartalom és fogalomkör ellenére a nagyközönségnek is élvezhető, ami elsősorban a szerző sokszor könnyed, humort sem nélkülöző stílusának köszönhető.

A könyv a Régészet és Természettudományok 3. köteteként az Archaeolingua Alapítvány gondozásában jelent meg (Budapest, 2021) 159. oldal terjedelemben, 92 fényképmelléklettel.

Dr. BREZSNYÁNSZKY Károly
geológus, MÁFI ny. igazgató

